

УДК 327:355.01(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2026.41.1>

Банчук-Петросова О. В.

д. держ. упр. н., професор,
кафедра конституційного, міжнародного права та публічно-правових дисциплін,
Київський університет інтелектуальної власності та права,
Харківське шосе, 210, м. Київ, 02121, Україна
E-mail: Lenschik1@gmail.com
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-8426-1475>

Кравченко О. В.

д. істор. н., професор,
кафедра міжнародних відносин і політичної філософії,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
просп. Науки, 9 А, м. Харків, 61166, Україна
E-mail: olena.v.kravchenko@hneu.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6524-1997>

Жеребятнікова І. В.

к. соц. н., доцент,
кафедра міжнародних відносин і політичної філософії,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
просп. Науки, 9 А, м. Харків, 61166, Україна
E-mail: Iryna.Zherebiatnikova@hneu.net
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7908-6780>

**ДИПЛОМАТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ:
МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ТА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ**

Повномасштабна війна, розв'язана Росією проти України, трансформувала зміст діяльності держави й суспільства у зовнішньополітичному вимірі, сформувавши небезпечне протистояння між світовими центрами впливу. Сучасність позначена зміною пріоритетів і засобів української дипломатії та формуванням унікального досвіду діяльності України на міжнародній арені. Мета дослідження полягає в аналізі дипломатичних інструментів і міжнародної підтримки в контексті формування зовнішньополітичної стратегії України в умовах війни. У статті розглянуто чинники дестабілізації міжнародної безпеки в умовах збройного конфлікту, що супроводжується систематичними порушеннями норм і вимог міжнародного гуманітарного права. Уточнено цілі та завдання воєнної дипломатії Києва. Проаналізовано основні здобутки та проблеми української дипломатії в умовах війни. Обґрунтовано значення міжнародної підтримки для забезпечення базових правових гарантій у кризові періоди воєнних конфліктів. Виокремлено характерні риси зовнішньої політики України у воєнний час, зокрема: помітне зростання активності та ініціативності у зовнішньополітичній діяльності, запровадження нових інструментів публічної дипломатії (зокрема адресних виступів перед парламентарями різних країн світу), концентрацію ключових напрямів зовнішніх зносин на президентському рівні, спроби розширити й посилити політичну та дипломатичну присутність у «проблемних»

© Банчук-Петросова О. В., Кравченко О. В., Жеребятнікова І. В., 2026

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)

для України регіонах світу. Наголошено на необхідності розроблення та практичного впровадження міжнародних законодавчих норм і жорсткої санкційної політики як елементів системи гарантій дотримання базових гуманітарних прав. Доведено, що нинішній зовнішньополітичний курс України, орієнтований на ефективний опір російській агресії та векторність руху до ЄС і НАТО, отримує позитивну суспільну оцінку й підтримується більшістю громадян країни.

Ключові слова: зовнішня політика, дипломатія, міжнародне право, гуманітарне право, міжнародний конфлікт, дипломатичні інструменти, війна, міжнародна підтримка.

Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок з науковими або практичними задачами. Зовнішня політика України в актуальних умовах здійснюється на тлі ескалації небезпечних взаємопов'язаних конфліктів регіонального і глобального рівнів. Впливовими чинниками, що детермінують характер та особливості дипломатичного інструментарію в нинішній час позиціонуються і низка локальних латентних конфліктів, що володіють опосередкованим чи прямим впливом на Україну, і наростання системної світової кризи на основі протистояння США та Китаю, і гостра конфронтація Західного світу з росією, підсилена агресією РФ проти України (Volosnikova, Yatsyna, & Klymova, 2025).

Союзники України активно просувають проукраїнські резолюції та надають практичну підтримку щодо впровадження рішень в рамках функціонування міжнародних інституцій. Наразі стає очевидним, що глобальна поляризація світової спільноти у контексті протистояння демократичного світу і авторитарних країн найближчим часом буде визначати динаміку світових тенденцій.

Політико-безпекові лінії геополітичної конфронтації визначають ключові наративи зовнішньої політики України, цілі й пріоритети дипломатичної діяльності на світовій арені, а також векторність стратегічного партнерства. Україна має ефективно координувати дії як на регіональному, так і глобальному рівнях, враховуючи позиції міжнародних партнерів. Окремою проблемою постає загроза порушення гуманітарних норм через активні військові дії, попередження якої має бути реалізоване за допомогою актуальних міждержавних політичних домовленостей (Volosnikova, Yatsyna, & Klymova, 2025).

Зважаючи на гостру актуальність тематики, проблематика дослідження виходить за межі російсько-українського конфлікту та становить науково-практичну цінність для глобального апгрейду міжнародної зовнішньополітичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, методологічної основи дослідження. Проблема актуалізації принципів зовнішньополітичного розвитку України набула принципово нового етапу розвитку з початком повномасштабної війни РФ. О. Кот, А. Гриняк (Kot & Hryniak, 2025), Р. Стефанчук (Legal support for the post-war revival of Ukraine: monograph, 2025), І. Кулик (Kulyk, 2022), досліджуючи аспекти правового регулювання захисту цивільного населення в часі війни в Україні зауважують, що явище військової агресії було розцінене як міжнародний злочин ще Римським статутом, водночас від 2018 року військова агресія належить до юрисдикції Міжнародного кримінального суду, що було миттєво визнано низкою демократичних держав. Автори відзначають, що події в Україні засвідчили неефективність Гаазької та Женевської конвенцій, що впродовж десятиліть позиціонувались основоположними важелями регулювання сучасного міжнародного гуманітарного права.

Науковці Р. Марутян (Marutian, 2022), Н. Волоснікова та ін. (Volosnikova, Yatsyna & Klymova, 2025) приділяють особливу вагу проблемі відсутності сталих гарантій дотримання ustalених та загальноновизнаних норм міжнародного гуманітарного права, а також дефіциту ефективних інструментів розвитку демократичного процесу з забезпеченням верховенства права у часі війни.

В. Ткачук (Tkachuk, 2024), С. Власюк, О. Кононенко (Vlasiuk & Kononenko, 2017) аналізували концептуальні основи стратегії зовнішньополітичної діяльності України від початку збройного конфлікту та дійшли висновку, що пріоритетом дипломатії в часі війни має бути збереження та зміцнення солідарної санкційної політики країн-союзників, акумуляція міжнародної фінансової підтримки для зниження внутрішньої соціально-економічної напруги в країні, а також інтеграції українського порядку денного в світовий та європейський дискурс, активне просування державних інтересів у міжнародному полі.

Аспекти практичної дієвості міжнародної підтримки та функціоналу міжнародних інститутів щодо забезпечення гуманітарного права в умовах збройних конфліктах досліджують Д. Кулеба (Kuleba, 2023), І. Гаврилюк та ін. (Havryliuk et al., 2024), В. Ліпкан (Lipkan, 2022), К. Величко (Velychko, 2024). Науковці відзначають стрімку еволюцію дефініції основних гуманітарних прав та детермінують необхідність апгрейду міжнародних підходів до гарантій останніх.

Концептуальні межі проблеми трансформації українських дипломатичних інструментів для здійснення ефективної зовнішньополітичної діяльності розширені в публікаціях Т. Кортукової та ін. (Kortukova et al., 2023), В. Аксьонова, К. Ложка (Akhonova & Lozka, 2024), П. Сухорольський, І. Сухорольська (Sukhorolskyi & Sukhorolska, 2024). Автори оцінюють дієвість актуальної воєнної дипломатії, котра підпорядкована меті створення зовнішніх умов для дієвого опору російській інтервенції.

Методологічна основа цього дослідження ґрунтується на комплексному підході, що поєднує кілька взаємодоповнюючих методів для всебічного аналізу трансформації зовнішньополітичної стратегії України в умовах широкомасштабної російської агресії. Використання системного підходу дозволяє розглядати досягнення та обмеження дипломатичних зусиль, а також виклики безпекового, гуманітарного та економічного характеру, що постали перед Україною. Порівняльний метод сприяє визначенню ефективності механізмів надання міжнародної підтримки для забезпечення базових правових гарантій у кризові періоди воєнних конфліктів. Застосування цих методів забезпечує комплексний і об'єктивний підхід до дослідження проблеми, сприяє формуванню ґрунтовних висновків і дозволяє виробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання дипломатичних інструментів щодо урегулювання збройних конфліктів. Зокрема, використання системного підходу в дипломатії України полягає в розгляді зовнішньої політики як цілісної структури (цілі, інструменти, суб'єкти), де зміни в одній сфері впливають на іншу, що важливо для прогнозування та ухвалення рішень. Системний підхід при аналізі кейсів України передбачає: цілісність (аналіз зовнішньої політики відбувається не в форматі окремих зустрічей, а як системи – наприклад, оцінка роботи МЗС у поєднанні з роботою військових аташе); взаємозв'язки: дослідження, як внутрішня ситуація безпосередньо впливає на позиції в міжнародних перемовинах; прогнозування (формування сценаріїв розвитку подій на основі аналізу структурних зв'язків між елементами міжнародної системи). Порівняльний підхід передбачав кампаративний аналіз дипломатичних кроків України у схожих

кризових ситуаціях, порівняння українського досвіду з іншими державами, що діяли в умовах воєнного конфлікту.

Виділення не вирішених раніше частин проблеми, яким присвячується стаття. Водночас, окремі аспекти досліджуваного питання залишаються нерозкритими. Зважаючи на динаміку геополітичного простору, актуалізації потребують чинники дестабілізації міжнародної безпеки, цілі та завдання, основні здобутки та проблеми української дипломатії в умовах війни.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз дипломатичних інструментів та міжнародної підтримки в контексті формування зовнішньополітичної стратегії України під час війни.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Ключові цілі та завдання зовнішньої політики України з початком війни були сформульовані у рішеннях, заявах та виступах керівництва на міжнародних майданчиках (саміті Україна-ЄС, засіданнях Європейської Ради та G7, сесії ГА ООН тощо). Серед пріоритетних векторів основним позиціонується залучення необхідних фінансових, воєнних, матеріально-технічних ресурсів для ефективного опору російській збройній експансії. Не зважаючи на низку здобутків, зокрема, створення із міжнародними партнерами контактної групи з оборони України, що асимілює зусилля більш, як 50 держав (UDCG-«Рамштайн») у 2022 році, проблема своєчасного постачання необхідної кількості та номенклатури зброї залишається актуальною.

Іншим важливим аспектом міжнародної підтримки України у часі війни, на який спрямовані дипломатичні зусилля, є акумуляція зовнішньої фінансової підтримки для внутрішньої соціальної та економічної стабілізації ситуації в країні. Першочерговим завданням стає розширення гуманітарної підтримки та фінансово-економічної допомоги Україні, ініціювання позик, грантових програм, гуманітарних поставок (Havryliuk et al., 2024).

Необхідним є залучення зовнішнього ресурсного потенціалу для регенерації зруйнованої інфраструктури, першочергово – енергетичної, що потребує додаткових зусиль у дипломатичному полі. Серед основних здобутків зовнішньополітичної діяльності України в цьому напрямку – міжнародна донорська конференція у липні 2022 р. за участю двадцяти міжнародних організацій та сорока країн в Луганно з питань відновлення України; створення міжнародної благодійної платформи United24, де долучені більше ста держав світу; презентація у міжнародному полі у вересні 2022 р. Плану швидкого відновлення (Fast Recovery Plan) України (Legal support for the post-war revival of Ukraine: monograph, 2025).

Окрім того, серед дипломатичних пріоритетів України є збереження та укріплення солідарної політики країн-союзників щодо санкцій, спрямованих на агресора. Важливими є, також, захист прав українців: активація механізму тимчасового захисту для біженців у ЄС, забезпечення доступного роумінгу, зв'язку та банківських послуг, створення безпечових умов для повернення співвітчизників та збереження національного людського капіталу (Marutian, 2022).

Загалом, війна активізувала прозахідну еволюцію курсу зовнішньополітичної діяльності України, ідентифікувала стратегічні пріоритети міжнародної кооперації, сприяла вдосконаленню інструментарію української дипломатії.

Важливими аспектами специфіки зовнішньої політики в умовах війни вбачаються:

– підвищення ініціативності та активності зовнішньої політики, набуття українською дипломатією превентивного характеру та наступального тиску: активність боротьби з агресором та його партнерами різко зросла, і важливою при цьому є інтеграція голосу України у співзвуччя світової демократичної спільноти, що об'єднало позиції державних структур, інституцій громадянського суспільства, засобів масової інформації та всіх гілок влади для усталення єдиної консолідованої позиції України на міжнародній арені;

– безпрецедентна інтенсивність міжнародних контактів: повсякденною практикою стали контакти з керівництвом авторитетних міжнародних структур і провідних країн в межах політичного діалогу для розширення військово-технічного, політико-економічного, гуманітарного співробітництва – спільні заяви та декларації щодо підтримки просування України до ЄС і НАТО є яскравим практичним результатом дипломатичного процесу;

– інтеграція інноваційних інструментів публічної дипломатії: практика прямих публічних звернень вищого рівня української влади до керівництва та суспільства демократичних країн з вираженою адресністю (за перший рік війни Президент України дванадцять разів виступав перед студентами різних країн, інфлюенсерів Каннського та Венеційського кінофестивалів, провів безліч онлайн-переговорів та очних аудієнцій з провідними політичними діячами та парламентарями);

– спрямованість на розширення та укріплення політико-дипломатичної присутності України в «проблемних» для неї регіонах (наприклад, Африканська й Азійська стратегії) для просування торгово-економічних інтересів, примноження потенціалу в виробництві, енергетиці, сфері ІТ, забезпечення підтримки українських інтересів в рамках ГА ООН: позитивним резонансом була наділена ініціатива гуманітарної допомоги Африці в рамках програми Grain from Ukraine, відбулись переговори з Президентом Бразилії, Чилі, Аргентини, у 2023 р. уперше відбувся візит в Україну делегації Королівства Саудівська Аравія;

– концентрація основних напрямів зовнішніх відносин на рівні офісу Президента: основна комунікація зі стратегічними партнерами України, курування процесів інтеграції до європейської і євроатлантичної спільнот, контакти з провідними міжнародними інституціями (НАТО, ООН, G7, ЄС, G20, МАГАТЕ);

– кадрові трансформації: у час збройного конфлікту дипломатична служба набуває ознак мобільності, адаптивності, виваженої мілітаризованості, зорієнтованості на інтегральну мету воєнної дипломатії – ефективного забезпечення зовнішніх умов для опору російській експансії, що має відношення як до системи посольств і представництв України, так і до профільних підрозділів центрального апарату, Ради експортерів та інвесторів при МЗС (у зазначеному контексті знаковим було звільнення Президентом України у березні 2022 р. посла в Королівстві Марокко через неналежне забезпечення інтересів безпеки) (Legal support for the post-war revival of Ukraine: monograph, 2025).

Характерною особливістю зовнішньої політики України у контексті впливу на політичний істеблшмент світу позиціонується інтенсивна участь у різнорівневих міжнародних проєктах, самітах, зібраннях. Йдеться про активне просування інтересів України на міжнародних платформах, від самітів G7 та засідання Генасамблеї ООН до конференції Halifax International Security Forum, форуму Bloomberg New Economy Forum (Marutian, 2022).

Низка міжнародних заходів була присвячена практичній підтримці України в часі війни, що можна позиціонувати досягненням дипломатичного інструментарію. Серед них – саміт Україна-Оксфорд-2023 «Європейські горизонти для України», міжнародний симпозіум «Європейська ідея», IV міжнародний форум «Креативна Україна: Сила стійкості» тощо. Активна дипломатична діяльність України у полі міжнародної спільноти сприяла просуванню проукраїнських ініціатив, розвитку важливих контрактів, зміцненню її позицій у глобальному політичному просторі, оптимізації іміджу країни (Kot & Hryniak, 2025).

На тлі активного збройного конфлікту особлива увага в сфері дипломатії повинна відводитись міжнародним гарантіям основних прав та свобод людини. Зокрема, до них належать право на життя та його захист, право на свободу та особисту недоторканість, право на мир. У контексті війни в Україні характерною є очевидна невідповідність норм реалій збройного конфлікту вимогам міжнародного гуманітарного права. З'являється та активно інтегрується поняття гібридної війни, що відсутнє у нормах міжнародного правового поля (Vlasiuk & Kononenko, 2017).

Базисом гібридної війни позиціонується інформаційно-психологічний вплив на суспільну свідомість, що важко піддається ідентифікації. Специфіка гібридної війни рф проти України полягає в нехтуванні міжнародними вимогами і нормами щодо ведення бойових дій та гуманітарного права, використання тактики мережевої війни, кібертероризм, залучення найманців, не ідентифікованих міжнародними правовими нормами тощо.

Окреслена проблема гібридної війни, з-поміж-іншого, актуалізує вдосконалення норми міжнародного права в даному контексті. Зазначені наративи мають активно просуватись у процесі здійснення зовнішньополітичної діяльності України. Основоположні постулати міжнародного гуманітарного права, закріплені в Женевській та Гаазькій конвенціях, висвітлюють пріоритетність захисту цивільних осіб під час війни чи окупації.

Рф свідомо нехтує цими вимогами, знищуючи цивільну інфраструктуру, здійснюючи масові розстріли, ґвалтування та катування цивільних осіб, спричиняючи гуманітарну катастрофу. Дії рф в окупованих містах є прямим порушенням Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни. Порушенням є і застосування заборонених видів зброї. Очевидно, що дії рф зумовлені відсутністю дієвого стримуючого важеля, яким мають позиціонуватись діяльність вимоги міжнародної спільноти.

Окремо необхідно зацентувати на проблемі гуманітарного доступу, що передбачає безперешкодну можливість гуманітарних організацій допомагати потребуючим особам для підтримки життєдіяльності та врегульоване Женевською конвенцією та іншими нормами міжнародного гуманітарного права. На сьогодні спостерігається критичне ускладнення гуманітарного доступу як концепт військової стратегії агресора: постійні обстріли, забруднення території зброєю, незаконна експропріація провізії, підвищені ризики для гуманітарних місій спричиняють масштабну гуманітарну катастрофу в Україні. Таким чином, основною проблемою наразі є не потенційне закріплення у міжнародному правовому полі гуманітарних норм та вимог, а практична система гарантій їх реалізації.

Актуальний зовнішньополітичний курс України, зосереджений на ефективному опорі російській інтервенції та векторності поступального руху до ЄС і НАТО, підтримується суспільством та позитивно оцінюється у міжнародному середовищі.

Дипломатія в Україні набуває ініціативного характеру, запроваджуючи низку значущих міжнародних заходів, які активно підтримала глобальна демократична спільнота. Прикладом може слугувати українська гуманітарна ініціатива Grain from Ukraine, що набула широкого резонансу в світі – у закупівлі продовольства для країн Африки та Азії взяли участь більше тридцяти країн. Також, у грудні 2022 р. було ініційовано проведення міжнародних конференцій «UA: Права людини за темних часів», присвячених ролі міжнародних організацій у захисті прав людини в сучасних умовах. Окрім того, було створено міжнародний координаційний механізм «Dialogue Group» щодо санкційної політики та притягнення до відповідальності за військові злочини (Tkachuk, 2024).

Водночас, необхідно зазначити, що сфера зовнішньополітичної діяльності України у часі війни стикається з численними викликами. Зокрема, в умовах інтенсифікації дипломатичних контактів актуалізувався кадровий голод для МЗС, через що тривалий час були вакантними посади послів у Індії, Бразилії, Ірані, Китаї тощо. Окремі кадрові рішення викликали негативний резонанс – наприклад, призначення нового посла в Болгарії. Потребують вдосконалення процедури призначення керівників дипломатичних представництв.

Характерною рисою воєнної дипломатії є те, що процес генерації ініціатив та рішень, здебільшого, зосереджений в офісі Президента. Разом із тим, важливим функціоналом наділена зовнішньополітична активність Уряду, Верховної Ради, профільних міністерств і відомств, адже пріоритетом національної дипломатії в часі війни має бути забезпечення консолідованої політики України та коаліції країн-партнерів. З огляду на це, українська сторона має зосередити зусилля на наступних напрямках (Kot & Hryniak 2025).

Актуальний зовнішньополітичний курс України, зосереджений на ефективному опорі російській інтервенції та векторності поступального руху до ЄС і НАТО, підтримується суспільством та позитивно оцінюється у міжнародному середовищі. Дипломатія в Україні набуває ініціативного характеру, запроваджуючи низку значущих міжнародних заходів, які активно підтримала глобальна демократична спільнота.

Таким чином, можна узагальнити причинно-наслідкові зв'язки між дипломатичними інструментами, зовнішньополітичними результатами та зміною міжнародного позиціонування України. Ключові наративи передбачають:

- формування та розвиток оборонних коаліцій – саме значні тривалі дипломатичні зусилля дозволили створити стійку міжнародну коаліцію у протидії агресії РФ, що забезпечує підтримку стабільного постачання сучасного озброєння, боеприпасів та техніки Україні від провідних партнерів;

- подальшу євроінтеграцію: дипломатія забезпечила здобуття статусу кандидата на членство в ЄС, закріплюючи Україну у західному геополітичному просторі;

- ефективну санкційну політику: активна дипломатична взаємодія з міжнародними партнерами (G7, ЄС, США) спрямована на впровадження та посилення економічних санкцій проти агресора для зменшення його спроможності продовжувати інтервенцію;

- гуманітарну та економічну підтримку: угоди про фінансову допомогу, організація «зернових коридорів» для експорту продовольства та залучення гуманітарної соціальної допомоги;

- розвиток культурної дипломатії: протидія російській пропаганді за кордоном, формування позитивного іміджу України як захисника демократичних цінностей, що мобілізує та утримує стійку підтримку зі сторони міжнародної громадськості;

– міжнародно-правову взаємодію, що спрямована на притягнення до відповідальності та створення спеціального трибуналу.

З огляду на це, українська сторона має зосередити зусилля на наступних напрямках:

1) ефективного використання можливостей міжнародних інституцій та потенціалу багатосторонніх контактів для стабілізації внутрішньої соціально-економічної ситуації у країні та регенерації інфраструктури;

2) укріплення військово-технічної взаємодії з міжнародними партнерами в рамках міжнародних утворень (група «Рамштайн») і організацій (ЄС, НАТО) для забезпечення своєчасного постачання озброєнь, підтримки переходу національного оборонного сектору на стандарти НАТО;

3) застосування потенціалу міжнародних контактів для утвердження проукраїнського порядку денного на глобальній політичній арені (у тому числі, в межах ГА ООН, ЄС, ОБСЄ, Ради Європи, НАТО) та просування національних інтересів;

4) розвиток регіональних форматів співробітництва (серед них – Європейська політична спільнота, українсько-турецька «квадрига», діалогова платформа Україна-Молдова-Румунія, «Люблінський трикутник» тощо) для сприяння глобальній ізоляції агресора і вдосконалення санкційної політики;

5) нарощення дипломатичних зусиль щодо лобювання ідеї формування спеціального міжнародного трибуналу для воєнних злочинців.

Висновки дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Сьогодення характеризується зміною пріоритетів та засобів української дипломатії, формує унікальний досвід діяльності на світовій арені. Україна має ефективно координувати дії як на регіональному, так і глобальному рівнях, враховуючи позиції міжнародних партнерів. Окремим питанням є порушення гуманітарних норм через активні військові дії, попередження якої має бути реалізоване за допомогою актуальних міждержавних політичних домовленостей.

Актуальний зовнішньополітичний курс України, зосереджений на ефективному опорі російській агресії та векторності руху до ЄС і НАТО, отримує позитивну суспільну оцінку. Серед пріоритетних векторів основним позиціонується залучення необхідних фінансових, воєнних, матеріально-технічних ресурсів для ефективного опору російській збройній експансії. Окрім того, серед дипломатичних пріоритетів України є збереження та укріплення солідарної політики країн-союзників щодо санкцій, спрямованих на агресора.

Характерними рисами української зовнішньої політики в умовах війни є помітне зростання активності й ініціативності зовнішньополітичної діяльності, запровадження нових інструментів публічної демократії (в тому числі, адресних виступів перед парламентарями різних країн світу), спроби розширення та зміцнення політико-дипломатичної присутності у «проблемних» для України регіонах світу, зосередження ключових напрямів зовнішніх відносин на президентському рівні. Інноваційні інструменти публічної дипломатії включають практику прямих публічних звернень вищого рівня української влади до керівництва та суспільства демократичних країн з вираженою адресністю.

У дослідженні узагальнено причинно-наслідкові зв'язки між дипломатичними інструментами, зовнішньополітичними результатами та зміною міжнародного позиціонування України, зокрема, у напрямках формування та розвитку оборонних коаліцій, подальшої євроінтеграції, ефективної санкційної політики, гуманітарної та економічної підтримки, розвитку культурної дипломатії та міжнародно-правової взаємодії.

Загалом, війна активізувала прозахідну еволюцію курсу зовнішньополітичної діяльності України, ідентифікувала стратегічні пріоритети міжнародної кооперації, сприяла вдосконаленню інструментарію української дипломатії.

References [Список використаної літератури]

- Axyonova, V., & Lozka, K. (2024) Diplomacy beyond the state: Ukrainian think tank experts as wartime diplomacy actors. *European Security*, 33 (4), 557–575. [in English]. [Axyonova V., Lozka K. Diplomacy beyond the state: Ukrainian think tank experts as wartime diplomacy actors. *European Security*. 2024. Vol. 33. No 4. Pp. 557–575. DOI: <https://doi.org/10.1080/09662839.2024.2350465>]
- Havryliuk, I., Semenenko, O., Vodchyt, O., Dobrovolskyi, Y., Mytchenko, S., & Korotia, V. (2024) Ukraine's security and global stability: strategies and ways of ensuring in conditions of war. *Social Development and Security*, 14 (5), 87–97. [in Ukrainian] [Гаврилук І., Семененко О., Водчиць О., Добровольський Ю., Митченко С., Коротія В. Безпека України та глобальна стабільність: стратегії та шляхи забезпечення в умовах війни. *Social Development and Security*. 2024. Вип. 14. № 5. С. 87–97. DOI: <https://doi.org/10.33445/sds.2024.14.5.8>]
- Kortukova, T., Kolosovskiy, Y., Korolchuk, O., Shchokin, R., & Volkov, A. S. (2023) Peculiarities of the legal regulation of temporary protection in the European Union in the context of the aggressive war of the russian federation against Ukraine. *International Journal for the Semiotics of Law*, 36(3), 667–678. [in English]. [Kortukova T., Kolosovskiy Y., Korolchuk O., Shchokin R., & Volkov, A. S. Peculiarities of the legal regulation of temporary protection in the European Union in the context of the aggressive war of the russian federation against Ukraine. *International Journal for the Semiotics of Law*. 2023. Vol. 36 (3). Pp. 667–678. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11196-022-09945-y>].
- Kot, O. O., & Hryniak, A. B. (2025) *Formation of a new strategy of Ukrainian foreign policy in the postwar period*. *New Ukrainian law*, 2, 112–119. [in Ukrainian] [Кот О. О., Гриняк А. Б. Формування нової стратегії української зовнішньої політики повоєнного періоду. *Нове українське право*. 2025. Вип. 2. С. 112–119. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.2.14>]
- Kuleba, D. (2023) Strategic guidelines of Ukrainian foreign policy. *Diplomatic Ukraina*, 24, 48–4. [in Ukrainian] [Кулеба Д. Стратегічні орієнтири української зовнішньої політики. *Україна дипломатична*. 2023. Вип. 24. С. 48–54. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001452918>]
- Kulyk, I. (2022), Strategic directions of foreign security of Ukraine: problems and prospects. *Bulletin of Postgraduate education: collection of scientific papers. Series «Social and Behavioral Sciences». Series «Management and Administration»*, 22(51), 251–263. [in Ukrainian] [Кулик І. Стратегічні напрями зовнішньополітичної безпеки України: проблеми та перспективи. Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки». Серія «Управління та адміністрування». 2022. Том 22. № 51. С. 251–263. DOI: [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-22\(51\)-251-263](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2022-22(51)-251-263)]
- Legal support for the post-war revival of Ukraine: monograph / edited by R. O. Stefanchuk (2025). Kyiv: Yurinkom Inter. 392 p. [in Ukrainian]. [*Правове забезпечення повосинного відродження України : монографія* / за заг. ред. Р. О. Стефанчука. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 392 с.]
- Lepskiy, M., & Lepska, N. (2023) The War in Ukraine and its Challenge to NATO: Peacekeeping to Peace Engineering. *American Behavioral Scientist*, 67(3), 402–425. [in English]. [Lepskiy M., & Lepska N. The War in Ukraine and its Challenge to NATO: Peacekeeping to Peace Engineering. *American Behavioral Scientist*. 2023. Vol. 67. Issue 3. Pp. 402–425. DOI: <https://doi.org/10.1177/00027642221144833>]
- Lipkan, V. (2022) Geostategy of the modern Ukrainian state: impact factors. *Scientific Works of Interregional Academy of Personnel Management. Political Sciences and Public Management*, 4(64), 70–84. [in Ukrainian]. [Ліпкан В. Геостратегія сучасної української держави: чинники впливу. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2022. Вип. 4 (64). С. 70–84. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4\(64\)-10](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4(64)-10)]
- Marutian, R. R. (2022). Analysis of current strategic regulatory documents in the field of ensuring Ukraine's foreign economic security. *Scientific Perspectives*, 9(27), 148–155. [in Ukrainian]. [Марутян Р. Р. Аналіз чинних стратегічних нормативно-правових документів у сфері забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України. *Наукові перспективи*. 2022. Вип. 9 (27). С. 148–155. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9\(27\)-148-156](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9(27)-148-156)]
- Sukhorolskiy, P., & Sukhorolska, I. (2024) The public diplomacy of Ukraine in wartime: a path to reputational security. *Eastern Journal of European Studies*, 15, 268–291. [in English]. [Sukhorolskiy P., Sukhorolska I. The public diplomacy of Ukraine in wartime: a path to reputational security. *Eastern Journal of European Studies*. 2024. Vol. 15. Pp. 268–291. DOI: <https://doi.org/10.47743/ejes-2024-S113>]
- Tkachuk, V. (2024). Foreign Policy Impact on Ukraine's Reputation. *Mediaforum: Analytics, Forecasts, Information Management*, 15, 95–108. [in Ukrainian]. [Ткачук В. Зовнішньополітичний вплив на репутаційний

- характер України. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2024. Вип. 15. С. 95–108. DOI: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.95-108>]
- Velychko, K. Yu. (2024) Economic Diplomacy of Ukraine in Wartime. *Economic strategy and prospects of trade and services sector development*, 2(36), 64–75. [in Ukrainian]. [Величко К. Ю. Економічна дипломатія України в умовах війни. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2024. Вип. 2 (36). С. 64–75. URL: <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/0da44523-08d2-419c-93d1-02ba9791b170/content>]
- Vlasiuk, O. S. & Kononenko, S. V. (2017). Kremlin aggression against Ukraine: reflections in the context of war: monograph. Kyiv : NISD. 304 с. [in Ukrainian]. [Власюк О. С., Кононенко С. В. Кремлівська агресія проти України: роздуми в контексті війни : монографія. Київ : НІСД, 2017. 304 с.]
- Volosnikova, N., Yatsyna, V. & Klymova S. (2025). Diplomacy and Security of Ukraine in the System of International Relations: Challenges of Global Instability. *International Relations, Public Communications and Regional Studies*, 1(21), 18–30. [in Ukrainian]. [Волоснікова Н., Яцина В., Климова С. Дипломатія та безпека України в системі міжнародних відносин: виклики глобальної нестабільності. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2025. Вип. 1(21). С. 18–30. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2025-01-18-30>]

Banchuk-Petrosova O. V.,

Department of Constitutional, International Law and Public Law Disciplines
Kyiv University of Intellectual Property and Law
Kharkivske Highway 210, Kyiv, 02121, Ukraine

Kravchenko O. V., Zhrebiatnikova I. V.

Department of International Relations and Political Philosophy
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
9A Nauky av., Kharkiv, 61166, Ukraine

**UKRAINE’S FOREIGN POLICY STRATEGY IN THE CONTEXT
OF ARMED CONFLICT: DIPLOMATIC INSTRUMENTS
AND INTERNATIONAL SUPPORT**

Summary

The full-scale war unleashed by Russia against Ukraine transformed the content of the state and society’s activities in the foreign policy dimension, creating a dangerous confrontation between world centers of influence. The present is characterized by a change in the priorities and means of Ukrainian diplomacy, forming a unique experience of activity on the world stage. The purpose of the study is to analyze diplomatic instruments and international support in the context of forming Ukraine’s foreign policy strategy during the war. The article examines the factors of destabilization of international security in conditions of armed conflict, which entails a systematic violation of the norms and requirements of international humanitarian law. The goals and objectives of Kyiv’s military diplomacy are clarified. The main achievements and problems of Ukrainian diplomacy in conditions of war are analyzed. The significance of international support in ensuring basic legal guarantees in crisis periods of military conflicts is substantiated. The characteristic features of Ukrainian foreign policy in wartime are highlighted, in particular: a noticeable increase in activity and initiative in foreign policy activities, the introduction of new instruments of public diplomacy (including targeted speeches before parliamentarians from different countries of the world), the concentration of key areas of foreign relations at the presidential level, attempts to expand and strengthen the political and diplomatic presence in “problematic” regions of the world for Ukraine. Emphasis is placed on the need to develop and practically implement international legislative norms and a tough sanctions policy regarding the system of guarantees of observance of basic humanitarian rights. It is proven that the current foreign policy

course of Ukraine, focused on effective resistance to Russian aggression and the vectority of the movement towards the EU and NATO, receives a positive public assessment and is supported by the majority of the country's citizens.

Key words: foreign policy, diplomacy, international law, humanitarian law, international conflict, diplomatic instruments, war, international support.

Дата першого надходження статті до видання: 11.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026